

Мобільність, креативність, творчість

КУПИТИ

Про книгу

У посібнику відповідно до нової редакції Базового компонента дошкільної освіти подано орієнтовне календарне планування роботи для всіх вікових груп із зазначенням дидактичних цілей та форм роботи: бесіди, спостереження, дослідницько-наукова діяльність, дидактичні ігри та вправи екологічного змісту. Пропонується план роботи екологічної студії “Юні друзі природи”, конспекти занять. Для вихователів та студентів педагогічних навчальних закладів.

МОБІЛЬНІСТЬ, КРЕАТИВНІСТЬ, ТВОРЧІСТЬ

Освітня лінія “Дитина у природному довкіллі”

*Посібник для вихователя
дошкільного навчального закладу*

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 372
ББК 74.1
М 74

М 74 Мобільність, креативність, творчість. Освітня лінія “Дитина у природному довкіллі” : посібник для вихователя дошкільного навчального закладу / упор. І.О. Антонюк. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2022. — 128 с.

ISBN 978-966-10-8170-2

У посібнику відповідно до нової редакції Базового компонента дошкільної освіти подано орієнтовне календарне планування роботи для всіх вікових груп із зазначенням дидактичних цілей та форм роботи: бесіди, спостереження, дослідницько-наукова діяльність, дидактичні ігри та вправи екологічного змісту. Пропонується план роботи екологічної студії “Юні друзі природи”, конспекти занять.

Для вихователів та студентів педагогічних навчальних закладів.

УДК 372
ББК 74.1

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Навчальне видання

МОБІЛЬНІСТЬ, КРЕАТИВНІСТЬ, ТВОРЧІСТЬ
Освітня лінія
“Дитина у природному довкіллі”

Посібник для вихователя
дошкільного навчального закладу

Упорядкування Антонюк Ірини Олександрівни

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактори *Олеся Грабець, Наталія Шост*
Обкладинка *Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Тетяни Золосдової*
Технічний редактор *Оксана Чучук*

Підписано до друку 01.10.2022. Формат 60х84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 14,88. Умовн. фарбо-відб. 14,88.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга — Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-19-66; 52-06-07; 52-05-48
office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

© Навчальна книга — Богдан, 2022

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОБОТИ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ З РОЗВИТКУ ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗГІДНО НОВОЇ РЕДАКЦІЇ БАЗОВОГО КОМПОНЕНТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

*«Любімо, бережімо природу —
вічне джерело нашого життя і творчості.
Вона нам у стократ більше віддасть,
ніж ми їй можемо дати.»*

М. Рильський

Організація життєдіяльності дітей з урахуванням освітньої лінії «Дитина у природному довкіллі» нової редакції Базового компонента дошкільної освіти дає змогу забезпечити належний рівень розвитку природничо-екологічної компетентності дошкільників та містить доступні дитині дошкільного віку уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного довкілля.

Природнича освіченість передбачає наявність уявлень дитини про живі організми і природне середовище, багатоманітність явищ природи, причинно-наслідкові зв'язки у природному довкіллі та взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу, позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи. Ціннісне ставлення дитини до природи виявляється у її природодоцільній поведінці: виважене ставлення до рослин і тварин; готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою; дотримування правил природокористування.

Основою формування свідомого ставлення до природи є знання про неї. Допомогти дитині усвідомити себе активним суб'єктом природи — це одне з головних завдань із ознайомлення дітей дошкільного віку зі світом природи. Серед багатьох напрямів ознайомлення дошкільнят з природою важливим є формування в дитини цілісної картини навколишнього світу. Малюки засвоюють знання про існуючі зв'язки в природі і залежності між ними, у них формуються екологічні уявлення, діти усвідомлюють вплив діяльності людини на природу. На основі цих знань виховуються гуманні почуття, формується практичний позитивний досвід спілкування з природою. Найбільшу насолоду і радість, найпалкішу любов до рідного краю, до життя викликає спілкування з природою. Світ природи сповнений дивовижних барв, чудових звуків, досконалих рухів і форм. Спілкування з природою, навіть просто її споглядання, приносить нам радість.

Перед педагогом стоїть завдання — виховати підростаюче покоління в традиції гармонійного співіснування з природою, раціонального використання та відтворення її багатств, у психологічній готовності оберігати природні цінності. Навчитися самим і навчити цього своїх майбутніх дітей. Відкрити перед ними красу навколишнього світу, а в цій красі навчити бачити духовне благородство, сердечність, і на основі цього утверджувати прекрасне в собі. Виховувати бажання охороняти й примножувати все, чим багата рідна земля. Тобто, ми повинні закласти в свідомості дітей відчуття навколишнього світу як свого дому і підвести їх до розуміння таких понять, як екологічна культура, екологічна освіта, екологічне виховання, екологічна свідомість.

Кожна дитина приходить у світ насамперед для того, щоб пізнати та навчатись вдосконалювати себе; дізнатися, для чого живуть люди на Землі, познайомитися з умовами життя та його основними законами — природними, предметними, соціальними, їй належить навчатися у відповідності, а не всупереч цим законам, відкривати для себе та інших людей свої можливості й здібності, знаходити своє місце у складному й суперечливому широкому світі, почуватися в ньому щасливою. Визначна роль дорослого — допомогти зростаючій особистості жити власними силами, у злагоді з довкіллям і злагоді з собою, бути активним суб'єктом життєдіяльності.

Отже, щоб навчити дітей любити та берегти природу, потрібно передусім дати вихованцям знання про неї:

- Сформувати переконання у тому, що в природі немає жодного об'єкта тільки корисного або тільки шкідливого.
- Усе в природі взаємопов'язане і має велике значення для існування людини і життя загалом.
- Для удосконалення навчально-виховного процесу доцільно використовувати класичні та нетрадиційні форми, прийоми роботи, що допоможе дітям з'ясувати, усвідомити причинно-наслідкові зв'язки в природі.
- Щоб формувати вміння дітей бачити, відчувати, розуміти красу навколишнього світу та отримувати естетичну насолоду від спілкування з ним, важливо щоденно використовувати, як приклад, ставлення до природи дорослих людей.
- Завдання екологічного виховання можна розв'язувати під час різних видів дитячої діяльності.

У матеріалах збірника висвітлено питання ознайомлення дошкільників з природним довкіллям та формування у них елементів екологічних знань на основі роботи за Базовою програмою розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі». Подано орієнтовне календарне планування на всі вікові групи за сферою життєдіяльності «Природа», план роботи екологічної студії «Юні друзі природи», конспекти занять.

Запропоновані матеріали апробовано в дошкільних закладах м. Тернополя.

Заняття збірника поєднують пізнавальні та виховні завдання з використанням ігрових проблемних ситуацій. Автори звертають увагу читачів на те, що подане планування є орієнтовним і пропонується для творчого використання.

*Мельниченко Н.Б.,
вихователь-методист ТДНЗ № 12 «Пізнайко»*

Лінії розвитку

- П. — пізнавальний розвиток
- Ф — фізичний
- С.-м. — соціально-моральний
- Е.-ц. — емоційно-ціннісний
- М. — мовленнєвий
- Х.е. — художньо-естетичний
- К. — креативний

Орієнтовна тематика планування життєдіяльності дітей дошкільного віку
Освітня лінія «Дитина у природному довкіллі»
Тематичні тижні

	I молодша група	II молодша група	Середня група	Старша група
Вересень	• На квітнику. • Красиві осінні квіти. • Жучок-сонечко та його друзі комахи. • Дощик, дощик, кап-кап-кап.	• Осінь-господарочка. • На городі. • Дарунки із саду. • Чом ти, осінь, золота?	• Подих осені. • Літо-літечко, бувай. • Кмітливі діти все знають про квіти. • Осінні клопоти.	• «Тихо осінь ходить гаєм». • Що дарують нам дерева. • Пейзаж осіннього лісу. • Ліс — легені планети.
Жовтень	• Дари осіннього саду. • Зберемо яблука та груші. • Чим корисні фрукти. • Окраса саду — калина.	• Пригоди осіннього лісу. • «Крізь землю пройшов, гарну шапочку знайшов». • І летять птахи у вирій. • Казкові дерева (народознавство).	• Золота пора — барвіста. • Осінь-художниця. • Танець осінніх листочків. • Цілющі ягоди.	• Чарівниця-осінь землю прикрашає. Дари осені. • Турботи лісових мешканців. • Всюди осінь золота.
Листопад	• Дикі звірі. • У ведмедя у бору. • Їжачок-хитрячок. • «Я лисичка, я сестричка».	• У бабусі на подвір'ї. • Півник-Голосисте горлечко. • «Сірий кіт чеше лапкою живіт». • Му-му-му, молочка кому?	• На порозі вже зима. • У далекий вирій відлетіли птахи. • Як готуються звірі до зими. • День осінній дощовий.	• Земля — наш рідний дім. • Вода — скарб нашої планети. • Сонце потрібне усім. • Що таке повітря.
Грудень	• Зима-чарівниця у гості прийшла. • «Сніг-сніжок, білі всі доріжки». • Зимовий одяг. • Пташки на снігу.	• «Здрастуй, зимонько-зима». • Зимовий снігопад. • Засніжені дерева. • Турботи Дідуса Мороза.	• Зустрічаєм зиму. • Це буває тільки взимку. • «Хто це спить під дубком?» • У лісі сніг, у лісі звірі.	• Зимові явища в природі. • Де і як зігріється звірятам? • Хто живе під кригою? • Кому сняться сни про літо?

Січень	• Зимові розваги. • Ліпимо снігові кульки. • «І побігли до санчат Галя, Петрик і Кіндрат». • «Білі мухи налетіли».	• Зимові клопоти. • Біля годівниці. • Властивості йорданської води. • Зима і звірята.	• Зимова природа нашого двору. • Добрий день, сонечко. • В гості до горобини. • Куточок природи в нашій групі.	• Червона книга природи. • Зимуючі птахи. • На допомогу пернатим друзям. • Перелітні птахи.
Лютий	• Морозець-морозець. • Сонце світить, сніг рипить. • Червоні ліхтарики (снігурі). • Крижані кульки.	• Небесні світила. • А яке ти, сонечко? • Зоряне небо. • «Місяць ясенесенький, промінь тихесенький».	• Які таємниці приховує космос? • Сонце – небесне світило. • Чому буває день і ніч. • Зоряний простір. • Космічна мандрівка.	• Хто як зимує. • Зимовий диво-снігопад. • Іній огорнув дерева. • Вбрався ліс у пишні шати.
Березень	• Веснонька прийшла. • Весняне сонечко. • Веселі струмочки. • Чому зрадів шпак?	• Про що турбуються тварини. • Чотириліпні улюбленці. • Пташиний двір. • Дбаємо про друзів менших.	• Весняний калейдоскоп. • Чому тане сніг? • Шпаки прилетіли. • Як прокидаються дерева?	• «Сонце стукає в віконце». • Обережно, бурульки! • Дивовижний первоцвіт. • Усе живе весні радіє.
Квітень	• Природа прокидається. • Перші весняні квіти. • Вербові котики. • Розповідь весняного вітру.	• Здрастуй, весно! • Весняні прикмети. • Весняні клопоти птахів. • Весна ледачих не любить.	• Весна любить працюючих. • Що сіють і саджають навесні. • Весняна вербичка. • Великодні писанки.	• Птахи рідного краю. • З далекого вирію линуть птахи. • Пташиний переспів. • Ластівка – пташечка привітна.
Травень	• Усі весні радіють. • Дерев та кущі навесні. • Маленькі кульбабки. • Про що співає соловей.	• Красуня-весна. • Подорож весняної краплинки. • «Всюди зелень весняна і корисна, і смачна». • Бджілка-трудівниця.	• Славний місяць травень. • Зацвіли каштани. • Весняні явища в природі. • Знайомтесь, це – хрущі.	• «У світі тварин є дорослі і діти». • Дитинчата свійських тварин. • Лісові родини. • Наші маленькі пухнасті друзі.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі,
придбайте, будь ласка, повну версію книги.

КУПИТИ